

חוק דמי המחלה

מהות החוק – על רגל אחת

- **מטרה:** להבטיח תשלום לעובד שנעדר עקב מחלה שלו/של בן משפחה, בהתאם למכסת ימי מחלה שצבר ולשכרו
- **צבירה:** 1.5 ימים לכל חודש עבודה (18 לשנה), תקרה מצטברת 90 ימים – ניתן להרחבה בצו/הסכם. פרופורציה למשרה חלקית
- **קצב תשלום במהלך מחלה "רגילה":**
יום 1, 0% – ימים 2-3, 50% – מהיום ה-4 ואילך 100% – בהתאם ליתרת הימים הצבורים
- **אישור מחלה:** נדרש אישור רפואי; מאז 2024 קיימת גם "תעודת מחלה קצרה" עד 4 ימים שניתן להנפיק דרך הקופה (ללא חתימת רופא פיזית)
- **מיסים:** דמי מחלה = שכר עבודה לכל דבר: חייבים מס הכנסה, ביטוח לאומי ופנסיה. אין "פדיון" ימי מחלה בחוק (אלא אם הוסכם אחרת).
- שים לב: הסכמים קיבוציים/חוזים אישיים רבים מיטיבים (למשל תשלום מלא מהיום הראשון) – תמיד לבדוק הסכם חל).

מי נספר ומה נספר – הגדרות חישוב קריטיות

א. עובד חודשי (משכורת)

- **תקופת מחלה:** נספרים ימים קלנדריים (כולל שבת/חג).
- **כמה מנכים מהיתרה:** כל ימי המחלה הרצופים (כולל שבת/חג).
- **כמה משלמים:** לפי כלל 100%/50%/0% לעיל.
- **ערך "יום מחלה" (לצורך הפחתה):** מחלוקת פרקטית – חלק מחשבים חודש/30, אחרים לפי ימי עבודה (21.67 ב-5 ימים, 25 ב-6).

ב. עובד יומי/שעתי

- **תקופת מחלה:** נספרים רק ימי העבודה בפועל (לא סופרים מנוחה/חגים), אלא אם הוא עובד גם בהם.
- **שווי יום:** לפי ממוצע שכר/ימים (נהוג 3 חוד' אחרונים; יש פרשנות גם ל-12 חוד' – אין פסיקה ארצית מחייבת).
- **תשלום**
- 0%/50%/100%

ג. מתי משלמים 100% כבר מהיום הראשון?

- טיפולים/בדיקות עקב מחלה ממארת או דיאליזה – לעובד עצמו (גם אם החלים אך זקוק למעקב

היעדרות בשל בן משפחה – כמה ימים על חשבון ימי מחלה?

- ילד חולה (עד גיל 16): עד 8 ימים בשנה על חשבון ימי המחלה של ההורה; הורה יחיד – עד 16 ימים. במחלות קשות (סרטן/דיאליזה) – עד 90 ימים בשנה, ובנסיבות מסוימות עד 110

- הורה/הורה של בן הזוג: עד 6 ימים בשנה

- בן/בת זוג:

–מחלה "רגילה" (תלות מלאה בעזרת הזולת): עד 6 ימים בשנה

–מחלה ממארת של בן/בת הזוג: עד 60 ימים בשנה (בתנאים מוגדרים)

דוגמה 1 – עובד חודשי, שבוע עבודה 5 ימים

נתונים: שכר 10,000 ₪, מחלה 6 ימים (א'-ו'), שיטה: חודש/30.

- ערך יום: $30 \div 10,000 = 333.33$

- תשלום:

o יום 1: $0\% \rightarrow$ ניכוי 333.33

o ימים 2-3: $50\% \times 333.33 \times 2 = 333.33$ תשלום (כלומר הפחתה נוספת 333.33).

o ימים 4-6: $100\% \times 333.33 \times 3 = 1,000$

- נטו שכר מחלה ששולם 1,333.33 ₪; ניכוי משכר חודשי רגיל 666.67

- מנכים מהיתרה 6 ימים קלנדריים

דוגמה 2 – עובד שעתי 3 ימים בשבוע

נתונים: עובד 3 ימים קבועים (א', ג', ה'), שכר יום ממוצע 400 ₪, מחלה רצופה 5 ימים קלנדריים (א'-ה').

- תקופת מחלה נספרת לפי ימי עבודה בפועל ברצף 3: ימי היעדרות בפועל א', ג', ה'

- תשלום:

o יום ראשון למחלה (א'): $0\% \rightarrow 0$ ₪

o יום שני (ג'): $50\% \times 400 = 200$

פיורי חשבונאות ועוץ

לומדים חשבונאות עם ויקטור פיורי

o יום שלישי (ה'): $400 = 400 \times 100\%$

- סה"כ תשלום 600 ₪; מנכים מהיתרה 3 ימים

דוגמה 3 – עובד חודשי עם טיפול דיאליזה

מחלה בת 2 ימים (ב'–ג'), שכר 12,000 ₪, חודש/30.

- ערך יום: $400 = 30 \div 12,000$
- זכאי 100% מהיום הראשון $400 \times 2 = 800$ אין ניכוי "0%/50%".

פרוצדורה ותיעוד

- **הודעה למעסיק** בתוך 3 ימים מהיום הראשון + **תעודת מחלה**. אם נמסרה עד 7 ימים לפני יום השכר – לשלם בזמן השכר; אחרת בשכר הבא
- **תעודת מחלה קצרה (עד 4 ימים)**: אפשר דרך הקופה ללא חתימת רופא (הסדרים חדשים מ-2024). בדוק נהלי הקופה והגבלות תדירות
- **תאונת עבודה**: מקבלים **דמי פגיעה** מביטוח לאומי – לא דמי מחלה במקביל לאותם ימים. תאונת דרכים – לא דמי מחלה עפ"י חוק (אלא אם הוסכם), פונים לחברת ביטוח.

תרגיל 1 – עובד חודשי, 5 ימי עבודה

שכר: 9,000 ₪. מחלה: 4 ימים (ב'–ה'). חישוב יום: 30.

דרוש: סכום דמי המחלה ותיקוני שכר.

פתרון: ערך יום 300.

- יום 1: $0 \rightarrow$ ניכוי 300
 - ימים 2–3: $300 \times 50\% \times 2 = 300$ תשלום (ניכוי 300)
 - יום 4: $300 \times 100\% = 300$ תשלום
- סה"כ דמי מחלה 600**, ניכוי מצטבר 300 (על היום הראשון) $\rightarrow$ שכר חודשי יופחת ב-300

פיורי חשבונאות ויעוץ לומדים חשבונאות עם ויקטור פיורי

תרגיל 2 – עובד שעתי, 4 ימים בשבוע

שכר יום ממוצע: 350 ₪. עובד בימים א', ב', ד', ה'. מחלה: א'–ג' (3 ימים קלנדריים).
פתרון : ימי עבודה שנפגעו: א', ב' → 2 ימים.

• יום 1: 0 ₪

• יום 2: $175 = 350 \times 50\%$

סה"כ 175 ₪, מנכים מהיתרה 2 ימים

תרגיל 3 – עובד חודשי, שיטת 21.67

שכר 12,000 ₪, 6 ימי מחלה. ערך יום: $12,000/21.67 \approx 554$ ₪.
תשלום: $0 + (554 \times 2 \times 50\%) + (100\% \times 554 \times 3 = 1,662) = 2,216$
ניכוי: 554 על היום הראשון.

תרגיל 4 – עובד חודשי עם טיפול דיאליזה

שכר 10,500 ₪; היעדר 1.5 ימים לצורך טיפולים.
פתרון : זכאי 100% מהיום הראשון, גם חלקי יום. ערך יום (30): 350.
תשלום: $525 = 1.5 \times 350$

תרגיל 5 – מחלת ילד (הורה יחיד)

עובדת צברה יתרה מספקת. ילד/ה בן 12 חולה 4 ימים.
פתרון : ניתן לזקוף על חשבון ימי מחלה עד 16 ימים בשנה להורה יחיד.

תרגיל 6 – מחלה ממארת של זוג

עובד מועסק מעל שנה. בן זוגו חולה בסרטן. נעדר 8 ימים.
פתרון : הכרה עד 60 ימים בשנה על חשבון מחלה/חופשה לפי בחירת העובד;

תרגיל 7 – עובד שעתי: ממוצע יומי

שכר 3 חוד': 7,000; 8,500; 6,500 ₪. ימי עבודה בפועל בשלושת החודשים: 20; 22; 18 (סה"כ 60).
פתרון : שכר כולל 22,000; ערך יום ממוצע $\approx 22,000/6 = 366.67$ (פרשנות 3 חודשים). משם לחשב 0/50/100 לפי ימי המחלה

תרגיל 8 – תאונת עבודה

עובד עם אישור מחלה 5 ימים בגלל תאונת עבודה.

פתרון : בימי הזכאות לדמי פגיעה לא משלמים דמי מחלה. לאחר מכן – לפי יתרה וכללים

תרגיל 9 – רצף מחלה שחוצה שבת

עובד חודשי, 7 ימי מחלה רצופים (כולל ו'–ש').

פתרון : מנכים 7 ימים מהיתרה. תשלום לפי 0/50/100; אין "קפיצה" כי שבת נספרת

תרגיל 10 – הוכחת תיעוד ושכר

עובדת הגישה תעודת מחלה באיחור אחרי מועד השכר.

פתרון : משלמים בדו"ח השכר הקרוב שלאחר המצאת התעודה